

Demosthenes' fjerde filippiske tale

Den athenske politiker og taler Demosthenes levede fra 384-322 f.v.t. Vi har fået overleveret en række politiske taler af ham, der giver et indblik i politiske forhold i Hellas i de sidste årtier af den senklassiske periode og dermed overgangen til den hellenistiske periode. Særligt berømte er en række taler kendt som de "filippiske taler", hvori Demosthenes taler imod kong Filip (382-336 f.v.t.) af Makedonien og den stigende trussel, som Filip efter Demosthenes' opfattelse udgjorde for Hellas. Nedenstående tekst er et uddrag fra den fjerde filippiske tale, formentligt fra år 341 f.v.t., hvor Athen søgte at forbedre sit forhold til perserriket i lyset af truslen fra makedonerne. Talen tilskrives traditionelt Demosthenes, men det er usikkert, om talen faktisk er blevet holdt, eller om den snarere er sat sammen af spredte tekststykker af ham.

Demosthenes' fjerde filippiske tale, 49-52

De problemer, der er opstået, er efter min mening frygtindgydende for alle, men der er ingen, der er i større fare end I, ikke kun fordi Filips planer især retter sig mod jer, men også fordi jeres indstilling er den mest ugidelige af alle. Hvis det nu er, fordi I ser en sådan mængde, en overflod af varer til salg på torvet, at I har ladet jer berolige, som om I ikke var i nogen som helst fare, er jeres vurdering af situationen hverken korrekt eller den, I burde have. Det er jo en smagssag, om det er et godt eller dårligt marked eller en god eller dårlig festival, der er kommet ud af det – men manden drømmer altid om at herske over grækerne, og den by, han mener er den eneste, der ville kunne byde ham modstand og stille sig i spidsen for kampen for alles frihed, den må man – ved Zeus på Olympen – ikke bedømme ud fra, om varemængden er i orden, men om den kan stole på sine allieredes solidaritet, om den har militær styrke, dét er, hvad man må undersøge for byens skyld – og det står skralt til med det, overhovedet ikke godt.

I kunne vel forstå det, hvis I tænkte over det sådan her: Hvornår har forholdene i Grækenland været mest forvirrede? Ingen ville vel nævne nogen anden tid end netop den, vi lever i. Til alle andre tider har forholdene i Grækenland delt sig i to lejre, spartanerne og os, og de andre grækere

har dels lydt os, dels dem. Kongen af Persien som sådan nærede alle lige stor mistillid til, men han tog dem, der var ved at tabe i krigene, til sig, og de havde tillid til ham, indtil han fik dem gjort jævnbyrdige med de andre – så hadede de, han havde reddet, ham ikke mindre end de, der fra først af havde været deres fjender.

Nu om dage står kongen af Persien for det første på god fod med alle grækere, men mindst med os, medmindre vi retter op på det nu. For det andet er der mange ledere alle vegne, og alle gør krav på forrang, men i praksis har de opgivet kravet, de under ikke hinanden noget og har ikke tillid til hinanden, skønt det var andre, de burde mistro; og hver især står de alene for sig selv – argeierne¹, thebanerne, spartanerne, korinthierne og os selv.

Fra: Simon Laursen: "Hagl over Hellas". Aarhus Universitetsforlag, 2018, s. 175-176.
